

Nordre Follo
kommune

Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser

Foreldreinformasjon for kommunale
barnehager

I Nordre Follo kommune skal kommunale barnehager jobbe med å forebygge vold og seksuelle overgrep

Vold i nære relasjoner og seksuelle overgrep er et problem for folkehelsen. Store norske undersøkelser viser at én av fem jenter og én av ti gutter blir utsatt for et seksuelt overgrep før de fyller 18 år. En femtedel av ungdom i dag har vært utsatt for fysisk vold av foreldrene sine. Seks prosent har vært utsatt for grov vold – det vil si vold med høyt skadepotensial.

Hvert år dør omkring fem spedbarn i Norge på grunn av vold. Konsekvensene av vold og seksuelle overgrep er alltid alvorlige. Forskning viser at alvorlige belastninger i barndommen endrer hjernen, og barna har høyere risiko for både psykisk og fysisk sykdom senere i livet. Selv barn som blir utsatt for det man kan kalle milde overgrep, har dobbelt så stor risiko for selvmord senere i livet.

Vold og seksuelle overgrep skjer mot barn i alle typer hjem og i alle kulturer. Det er som oftest noen barnet har en relasjon til, som begår overgrepene. Overgriperen bruker denne relasjonen til å skape den seksualiserte situasjonen.

De fleste barn holder hemmelig at de blir utsatt for vold og overgrep. En norsk studie viste at overgrepsutsatte i snitt ventet 17,5 år med å fortelle om det. Barn kan være redd for ikke å bli trodd, redd for konsekvensene og de kan føle skyld og skam. Faktisk vet vi at mange som forteller, ikke blir trodd og at overgrepene fortsetter.

Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep

Kommunale barnehager i Nordre Follo kommune har bestemt at forebygging av vold og seksuelle overgrep skal være en satsing. Målet for arbeidet er å gi barn kunnskap og språk om egen kropp og seksualitet, og lære dem å sette grenser for seg selv og respektere andres.

Dette er et ledd i arbeidet med innsatsområdet «Se meg - hele meg» og overordnet plan «Vold i nære relasjoner».

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk.

Dette arbeidet skal sees i sammenheng med progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

PROGRESJONSPLANEN

Progresjonsplanen beskriver mål og temaer barnehagene skal jobbe med på i ulike aldersgrupper, og har følgende føringer:

- Personalet skal bruke hverdagssituasjoner, samlingsstunder og barnesamtaler for å snakke om de ulike temaene.
- Barnehagen skal årlig ta opp med foreldrene hvordan og hvorfor de jobber med temaet kropp, seksualitet og grenser.
- Personalet skal bruke «Kvalitetskjennetegn for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep» som refleksjonsverktøy.
- Barnehagen skal jobbe med kompetanseheving for å forebygge vold og seksuelle overgrep og beskrive arbeidet i årsplanen.

Aldersgruppe	Temaer
Trinn 1: ca 1-2 åringen	Kropp og kroppsdeler Grenser – stopp Følelser – sint, glad, redd og lei seg Meg selv og min familie
Trinn 2: ca 2-3 åringer	Følge opp temaer fra trinn 1 Kjønn og alder Grenser – stopp og respekt Følelse - trist Empati/medfølelse Familie og relasjoner
Trinn 3: ca 3-4 åringer	Følge opp temaer fra tidligere trinn Hvordan barn blir til Ulike familie- konstellasjoner Følelser - ensom, ubehag, flau Hemmeligheter Berøringer
Trinn-4: ca 4-5 åringer	Følge opp temaer fra tidligere trinn Selvfølelse Gode og vonde hemmeligheter Gode og vonde berøringer Den vanskelige samtalen med andre

Barnehagen skal ha samtaler med barna om de ulike kroppsdelene, hvilke følelser vi har, hvordan vi blir til, gode og vonde hemmeligheter og lovlige og ulovlige berøringer.

Eksempler på samtaler eller spørsmål vi stiller:

- Hvordan ser jeg ut?
- Hva heter de ulike kroppsdelene mine?
- Hva gjør at jeg blir lei meg?
- Hvordan ser jeg ut når jeg er glad?
- Hvordan blir vi til?
- Hva er en hemmelighet?
- Hva er en god hemmelighet?
- Hva er en vond hemmelighet?
- Hvem kan jeg fortelle en vond hemmelighet til?
- Hva er en lovlig berøring?
- Hva er en ulovlig berøring?

Når vi snakker om dette bruker personalet ulike konkretiseringsmaterieell som bøker, bilder, spill, puslespill og lignende.

Du kan være med på å forebygge!

Lag en atmosfære i hjemmet som gjør det naturlig og enkelt for alle å snakke om følelser, både de gode og de vonde. Lytt til barnet ditt og andre barn når de henvender seg til deg og vil fortelle fra sitt liv.

Snakk med barnet ditt om kroppen og egne og andres grenser. Lær dem at det finnes gode og vonde hemmeligheter. Og fortell dem hvem de kan snakke med hvis de har en vond hemmelighet. Hold oversikten over hvem barnet er sammen med. Vær en ansvarlig voksen i møte med andres barn, og tør å tro at ikke alle barn har det godt.

Har du spørsmål?

Ikke nøl med å ta kontakt med barnehagen.
Vi skal bli gode på dette arbeidet sammen!

